

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 07/10/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 215: Bạn có phát tâm để làm Phật không?

Nhiều người mong muốn làm Phật vì làm Phật còn gì sướng bằng, làm Phật không phải sinh tử luân hồi, không bị những bệnh khổ chướng nạn làm cho khó khăn. Họ không muốn bỏ “*Tham Sân Si*” nhưng lại muốn chỉ trong một bước là lên thành Phật. Làm Phật theo cách “*vô công hưởng lộc*” như thế thì nhiều người muốn. Ý niệm đó, cách làm đó là của Ma đạo, không phải Phật đạo.

Phát tâm làm Phật chính là phải hoàn thiện nhân cách giống như Phật. Người có thể làm được Phật thì tư cách, hành vi, sự nghiệp đều là mô phạm cho thế gian. Những gì liên quan đến một vị Phật đều là biểu pháp cho tất cả chúng sanh. Nếu chúng ta hỏi một phàm phu đầy “*ảo danh ảo vọng*”, “*tự tư tự lợi*”, ý niệm hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham sân si mạn*”, có muốn làm Phật không thì chắc chắn họ muốn. Tuy nhiên, nếu khuyên họ xả bỏ hết những tập khí xấu ác kể trên thì có lẽ họ sẽ xem lại.

Chúng ta cũng vậy, chúng ta biết giáo huấn của Phật Bồ Tát Thánh Hiền là tốt nhưng chúng ta làm chưa quyết liệt, chỉ là làm cho dễ coi. Những năm tháng gần đây, tôi cảm nhận sâu sắc rằng khi thật làm thì dường như có một sự an bài rất thỏa đáng. Sự thỏa đáng không nhằm phục vụ cho sự tham cầu, tâm tư lợi của chúng ta mà là để phục vụ tốt nhất cho chúng sanh.

Lễ Tri ân Cha Mẹ và Vợ Chồng vừa tổ chức ở Đà Nẵng đúng trận bão vừa qua, mưa nhiều như trút nước nhưng không có dông lốc xảy ra, buổi lễ đã diễn ra đầy cảm xúc. Đây dường như có một sự gia bị, bão tố dường như cũng hòa hoãn, cũng giảm nhẹ đi. Cho nên người xưa có câu: “*Chí thành thì cảm thông*” – mọi sự mọi việc chúng ta làm khởi lên từ tâm chân thành thì sẽ cảm thông đến chư Phật, đến thiên địa quỷ thần, cảm thông đến đại tự nhiên.

Nếu chúng ta quay về tâm chân thành thì mọi sự mọi việc nhất định sẽ hanh thông. Cho nên, chưa hanh thông, còn có chướng ngại khó khăn là do chính mình. Cả chục năm qua, những buổi lễ tri ân Cha Mẹ, tri ân Nhà giáo được chúng ta tổ chức đều đông đầy cảm xúc. Sự kiện 20-11 tới, tôi mới nghe tên kịch bản thôi cũng thì nước mắt đã dâng trào. Đương nhiên, việc này xuất phát từ tâm tri ân báo ân, tốt đẹp một cách tròn đầy.

Trong bài học này, Hòa Thượng đặt câu hỏi: “***Bạn có phát tâm làm Phật hay không?***” Phát tâm làm Phật là phát tâm đạt đến đỉnh cao của sự tốt đẹp. Thành Phật thì

tư cách, hành vi, sự nghiệp của chúng ta mới làm mô phạm cho chúng sanh ở tận hư không khắp pháp giới, ở tất cả các tầng không gian khác nhau. Hiểu được ý này thì ngay đến khởi tâm động niệm chúng ta cũng không dám tùy tiện. Giống như Đệ Tử Quy đã dạy: *“Vào phòng trống như có người. Cầm bình rỗng như bình đầy”*. Điều này có nghĩa là trong mọi hoàn cảnh luôn phải giữ được chuẩn mực lễ tiết. Không phải ở hội trường thì có chuẩn mực nhưng ở các không gian khác thì không giữ gìn. Nếu sống như thế, chúng ta không làm biểu pháp được cho các chúng sanh ở các tầng không gian khác nhau, đặc biệt các chúng sanh ở các tầng không gian cao hơn chúng ta, như thiên nhân ở cõi trời, đều có thể nhìn thấy chúng ta.

Hòa Thượng nói: ***“Ở thế gian, chúng ta từng nghe nói rằng người không lập chí thì cả đời không có thành tựu gì. Những bài chỉ dạy cho người học Phật đều nhắc nhở chúng ta khi tu hành trước tiên phải lập ra chí nguyện.”*** Chúng ta học Phật mà không lập chí làm Phật thì đến bao giờ mới thành Phật. Lập chí thành Phật là phải làm theo Phật. Để thành Phật, chắc chắn Ngài đã trải qua vô lượng kiếp tu hành, không phải bỗng nhiên từ một chúng sanh phàm tình mà ngay tức thì thành Phật, ngay lập tức có thể dẹp bỏ được các tập khí xấu ác. Tất cả đều phải trải qua những ngày tháng nỗ lực.

Chúng ta nghe quen từ *“lập chí”* nhưng chúng ta có *“lập chí”* không? Trong cuộc sống, có những lúc hoàn cảnh rất thuận tiện nhưng cũng có lúc lại không thuận tiện. Vậy thì nếu không có lập chí, chúng ta thấy hoàn cảnh thuận tiện thì muốn làm nhưng sẽ lười biếng, không muốn làm khi đối diện với hoàn cảnh bất thuận. Tôi qua tôi vẫn còn ở Sài Gòn, tham gia phá cỗ Trung thu với các cô giáo, sáng ra tôi vẫn lễ Phật một cách đầy đủ. Tuy nhiên, trước đó, tâm lười biếng, giải đãi nổi lên, bảo tôi là hôm nay không thuận tiện lắm, lúc nào thuận tiện thì lễ tiếp. Vậy nếu như ý niệm này khởi lên mà ta đồng tình theo thì chúng ta sẽ bỏ qua việc lễ Phật. Ngày tháng cứ theo như vậy, chúng ta sẽ lui dần, sẽ thoái bộ mà không tiến bộ.

Hòa Thượng nói: ***“Bạn không có tín nguyện kiên cố thì bạn làm sao có được thành tựu. Nguyện của bạn càng to thì thành tựu của bạn càng lớn. Nguyện lực và thành tựu của chúng ta tương xứng với nhau. Nhân tố thứ nhất khiến phần nhiều người học Phật không thành tựu là do không có nguyện”***.

Người thế gian thường không có lập chí, lập nguyện, vậy chúng ta tự hỏi mình đã có lập chí chưa? Không lập chí thì không khác nào lời Hòa Thượng hôm qua nói là *“say sống mộng chết”* – sống thì như người say mà chết thì như người nằm mộng. Chúng ta phát tâm tiếp độ chúng sanh ở tận cùng hư không khắp pháp giới thì đây là nguyện lực lớn, tuy nhiên, có nhiều người phát tâm rằng đời này tôi tu hành để làm người tốt, không làm người xấu. Thậm chí tư cách người tốt và người xấu như thế nào, họ cũng hạ xuống rất thấp. Họ học Phật, niệm Phật nhưng cho rằng chỉ cần giữ tâm thiện lương mà chẳng cần ăn chay. Lời nói này của họ không thuận. Tâm như thế có thiện lương không? Họ

mơ mơ hồ hồ với tiêu chuẩn thiện ác, thậm chí còn hạ tiêu chí thiện ác xuống rất thấp nhằm thỏa mãn tư dục của mình.

Tôi hằng ngày lạy Phật nhưng không xin Phật khỏe mạnh sống lâu. Tôi phát nguyện rằng khi lâm chung không bị bệnh khổ đến nỗi phải vào bệnh viện, lâm chung trong chánh niệm theo Phật vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc, nghe Phật thuyết pháp, đầy đủ năng lực độ sanh thì quay lại cõi Ta Bà cứu giúp chúng sanh. Khi về Ta Bà thì nhất định học tập Hòa Thượng Hải Hiền, 112 năm lấy khổ làm thầy, 112 năm lấy giới làm thầy, 92 năm niệm Phật để làm biểu pháp cho chúng sanh. Hòa Thượng từng nói: “*Có nguyện ắt thành*”, nên không có nguyện thì không thể thành.

Chúng ta đừng nên nguyện cầu sự thuận lợi nhất cho mình, đừng mong mình khi trở lại cõi Ta Bà độ chúng sanh thì phải sanh trong một gia đình giàu có, quyền lực để tiếp độ chúng sanh. Nghĩ như thế là sai rồi! Dù ở hoàn cảnh nào, hoàn cảnh khổ, chúng ta phải vượt qua hoàn cảnh khổ đó. Như Hòa Thượng Hải Hiền, trong hoàn cảnh không được ăn chay niệm Phật mà Ngài vẫn có thể ăn chay niệm Phật, 112 năm lấy khổ làm thầy. Trong hoàn cảnh dễ dàng buông lung phóng túng nhưng Ngài vẫn giữ gìn không buông lung, 112 năm lấy giới làm thầy, kiên trì niệm Phật 92 năm. Ngài đã làm ra tấm gương niệm Phật có được thành tựu, tự tại vãng sanh lưu lại toàn thân xá lợi.

Hôm trước tôi có ghé thăm người Thầy tôi từng hộ thất, Thầy từng bị một cục hạch nổi ở cổ to bằng quả trứng vịt. Đi khám, bác sĩ bảo Thầy phải mổ nhưng Thầy xin về uống thuốc Nam. Nhờ niệm Phật mà Thầy khỏe lên. Thầy chia sẻ: “*Thật ra thuốc Nam chỉ hỗ trợ thôi, nhờ niệm Phật đấy!*” Buổi thăm viếng với Thầy khiến tôi tăng thêm tín tâm với Tịnh Độ. Xung quanh chúng ta còn có rất nhiều người siêng năng, tinh tấn và khi chúng ta có nguyện vọng nỗ lực thì chúng ta sẽ gặp được những người như vậy. Nếu không gặp thì Phật Bồ Tát sẽ chỉ điểm cho chúng ta gặp, thậm chí từ những duyên rất xa xôi.

Thầy nói Thầy không khỏe, rõ ràng mình thấy tất cả ai cũng có bệnh, đừng nghĩ rằng ta tu hành nên ta không có bệnh là sai rồi, thậm chí có người còn nói người niệm Phật thì không có bệnh. Phải hiểu cho đúng câu nói này, không bệnh là tâm không có bệnh chứ không phải là thân, thân vẫn có bệnh. Thầy gần như xa lánh mọi thứ, danh vọng lợi dưỡng gần như không có, chỉ chuyên tâm niệm Phật, vậy mà bệnh khổ vẫn nhiều.

Bệnh khổ là thân bệnh, thân từ đất nước gió lửa, tứ đại mà thành thì chắc chắn có bệnh khổ là việc đương nhiên. Đừng thấy người khác có bệnh mà mình ngạo nghễ khinh thường. Phạm phu khởi tâm động niệm đều là vì mình, vì cái của mình nên đây là tâm bệnh nghiêm trọng cần phải đối trị, còn thân bệnh thì không ai tránh khỏi đâu. Bản thân tôi khi đối diện với những bệnh không cho phép tôi làm việc thì tôi điều tiết với nó, còn những bệnh mà phải chết thì không sao cả, chừng nào chết thì chết.

Hôm qua 3 giờ sáng, tôi dậy Phật và lên lớp học tập bình thường, mặc dù tôi bị bệnh nhưng vẫn dậy Phật đều đặn. Với tôi, bản thân mình luôn mong muốn làm ra được biểu pháp cho chúng sanh, không phải làm để có ảo danh ảo vọng. Tôi không khỏe nhưng suốt mấy ngày qua tôi vẫn đi liên tục, tuy vậy, tôi luôn theo dõi cơ thể của mình. Tuy phiền hà nhưng cũng vui, mỗi lần bệnh là mỗi lần nhắc nhở đến sanh tử vô thường mau chóng lắm, mọi sự mọi việc là giả, niệm Phật vãng sanh mới là chính. Tôi nói như vậy là để cho mọi người thấy tôi vẫn làm được những việc cần làm, cũng là để động viên người gần, người xa đều phải thật làm.

Vì sao tôi có sức khỏe để làm như vậy? Là do tâm mình phải thật sự lo nghĩ cho người khác, không lo nghĩ cho mình. Nếu tâm sợ hãi rằng rồi đây mình sẽ bệnh, sẽ đau, sẽ chết, thì bản thân sẽ không tình nguyện làm các việc cần làm. Cho nên, nguyện lực của chúng ta rất mạnh mẽ, khi nguyện lực thắng nghiệp lực thì bệnh khổ không là gì cả, chúng ta càng lúc càng tốt hơn. Nếu nguyện lực yếu thì nghiệp lực sẽ làm chủ. Một khi nghiệp lực làm chủ thì sẽ dẫn dắt chúng ta càng lúc càng tệ hơn. Bản thân tôi bị bệnh nhiều năm rồi, nhưng tôi vẫn luôn vươn lên, vẫn nỗ lực. Đó là phải để nguyện lực mạnh mẽ không để nghiệp lực dẫn đạo.

Hòa Thượng nói: ***“Các vị hãy chú ý một chút, quan sát một chút, xem những người đến Phật đường này để làm gì? Họ cũng bái Phật, cũng tụng Kinh, cũng niệm Phật nhưng khi hỏi họ rằng: “Những việc làm đó là để làm gì?” thì phần nhiều câu trả lời của họ không nói lên rằng học Phật là để làm theo Phật mà đa phần là để cầu bình an, cầu khỏe mạnh sống lâu, cầu có phước, cầu thăng quan phát tài. Cái đó không phải là nguyện mà là tham cầu.”***

Hòa Thượng nói rằng chúng ta học Phật thì phải học được tâm của Phật, học được nguyện của Phật, học được hạnh (cách làm) của Phật. Học Phật nhưng không phát nguyện, không có được Tâm Hạnh Nguyện của Phật mà học Phật là để thực hiện tham vọng, bá đồ của mình là sai rồi. Chúng ta quan sát điểm này thì thấy nhiều người học Phật, ban đầu thì không sao, nhưng một thời gian, bỗng trở thành người tự tư ích kỷ, luôn sợ khó, sợ khổ, sợ phiền hà, sợ lỗi lã, sợ bị thiệt thòi. Họ thấy ở nhà niệm Phật rất thanh tịnh, an ổn và khi ra ngoài thì thấy vất vả, phiền hà. Bản thân tôi ở Đà Lạt có hoàn cảnh an ổn, không khí sạch sẽ, đồ ăn thì tự mình trồng được. Trong khi đó, mấy ngày nay tôi đi, chỉ riêng việc ăn uống thôi mỗi nơi nấu theo cách của họ, thế là mình vẫn phải nỗ lực thôi. Nếu không nỗ lực thì cơ hội để chúng sanh được tiếp cận không có.

Hòa Thượng nói: ***“Việc quan trọng nhất trong tu hành là trước tiên phải lập nguyện. Bạn lập nguyện thay Phật tiếp nối việc làm của Phật Bồ Tát và nếu bạn không có chí nguyện đó thì bạn làm sao có thể làm được Phật? Mọi lời nói của bạn nói ra đều là bạn muốn liễu thoát sanh tử, bạn muốn vượt ra ngoài tam giới, bạn muốn vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc nhưng vì sao bạn niệm Phật không***

thể vãng sanh? Đơn giản là vì bạn không phát tâm làm Phật. Vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc cũng không gì khác hơn chính là đi làm Phật.”.

Phát tâm làm Phật là hằng ngày phải làm giống như Phật làm. Vãng sanh là đi làm Phật chứ không phải vãng sanh là để được ở thế giới an lành, không khổ đau. Vậy thì hằng ngày ngồi niệm Phật mà không phát tâm làm Phật thì làm sao có thể vãng sanh? Làm Phật là tư cách, hành vi, sự nghiệp đều phải đạt đến chuẩn mực, trở thành tấm gương mô phạm cho chúng sanh.

Hòa Thượng nói: “***Bạn chân thật có tâm làm Phật thì khi bạn niệm Phật, khẳng định là bạn có thể vãng sanh***”. Người niệm Phật muốn vãng sanh thì ngày ngày tư cách, hành vi, việc làm của họ phải giống như Phật làm. Người trở nên tự tư ích kỷ, sợ khó khổ, sợ nắng mưa, sợ gió rét v.v thì làm sao có thể làm được Phật? Chúng ta cứ nghĩ tu hành là việc ở đâu xa, ngoài tầm hiểu của mình, thực ra tu hành ở ngay trong cuộc sống thường ngày, làm sao có thể chỉnh sửa, hiệu đính được cách nghĩ, cách làm của mình.

Hòa Thượng Tịnh Không cả một đời hy sinh phụng hiến, không quản tiền, không quản việc, không quản người mà cuộc sống của Ngài ra sao? Cuộc sống của Ngài có một sự an bài ổn thỏa ở mức tốt nhất. Đến lúc Ngài vãng sanh, có biết bao nhiêu người lo nghĩ cho sự vãng sanh của Ngài. Vậy thì nếu chúng ta phát tâm làm Phật thì chắc chắn sẽ có sự tốt đẹp đến mức vẹn toàn, chu đáo nhất!

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!